

XXVI.

Udkast til Lov

om

Afhændelse af Non Mølle.

(Forelagt Landsthinget den 17de Januar.)

Sinantministeriet bemyndiges til underhaanden til den nuværende Fæster, at afhænde Non eller Nonne Mølle i Viborg Amt.

Motiverne til foresaaende Lovudkast ere saalydende:

Ved Kjøbet af Hald Hovedgaard med Underliggende blev Statskassen i 1847 Eier af den derunder hørende, til nuværende Agent og Kjøbmand Guldberg i Viborg bortfæstede Non eller Nonne Mølle med de Rettigheder og Forpligtelser, Fæstebrevet hsemler. Dette, som er udstedt den 9de December 1835, fastsætter den aarlige Afgift til 100 Rd. foruden en Præstation af 2 Hjerdinge Aal, som senere er converteret til 10 Rd. 48 ø aarlig; derhos tilføjes Fæsteren, som iøvrigt skal udrede alle Skatter m. v., nogle Deputater af Brænde og Tørv samt endeel Materialier til Dypførelsen af et nyt Stue- og Baaningshuus, hvilket han, som allerede førend Fæstebrevets Udstedelse, istedetfor Erlæggelse af Indfæstning, havde ladet opføre nyt Møllehuus og Mølleværk m. v., iøvrigt selv skal befoste opbygget; endelig reserveres der ham Ret til ved Fæstets Forløb at bortføre de Bygninger, som han da mulig maatte have opført udover de ham paahvilende Forpligtelser.

I Marts 1850 indgav Agent Guldberg et Andragende om at erholde Arvefæste paa Møllen med dens Tilliggende efter Fæstebrevet (c. 139 Tdr. Land meget ringe Jord) samt med Tillæg af et lille Areal af Hovedgaardens Skove, hvorved tillige forudsattes, at nogle Skovstrækninger paa Møllens egentlige Grund,

hvori Fæsteren hidtil allene havde havt Græsningsret, skulde medfølge. Paa Grund heraf blev Møllen i August s. A. taxeret af uvillige Mænd, som ansatte den, med Tillæg af de omhandlede Skovstrækninger, som fri Eiendom i Handel og Bandel til en Værdi af 17,250 Rd., medens det forstmeldte Skovareal særskilt taxeredes til 1,500 Rd. Forhandlingerne om den Kjøbesum, hvortil Eiendommen i Genhold hertil skulde tilbydes Fæsteren, vare endnu ikke tilendebragte, da Hald Hovedgaard, i Genhold til Loven 22de December 1850, i Januar Maaned 1851 forauktioneredes. I Conditionerne for dette Salg bestemtes, at de Hovedgaardens i Forhold til Non Mølle paahvilende Forpligtelser (navnlig til Levering af Brændselsdeputat) skulde bortfalde ved Fæstets Dyp. Derhos bleve samtlige til Gaarden hørende Skove, saavel det ovennævnte Areal, der af Guldberg ønskedes henlagt til Møllen, som nogle andre Skovholme paa dennes Grund, indbefattede under Salget, idet Statskassens ved Auktionen tilstedeværende Besuldmægtigede paa Forespørgsel af en Lykhaber af en Misforstaaelse gav en Erklæring herom, hvorved Domainestyrrelsen har maattet ansee sig bunden, skjøndt den egentlig ikke var stemmende med Bestyrelsens Mening angaaende det ommeldte Salg. Forhandlingerne med Agent Guldberg, som ønskede, at Statskassen forinden Overdragelsen nærmere skulde arrangere sig med Hovedgaardens Kjøber om Eiendommens Grændser, droges herved endmere i Langdrag, og først i Mai 1851 kunde man forelægge Guldberg de Billaar, hvorunder Domainestyrrelsen troede at kunne andrage paa Afhændelsen. Disse vare i det Bæsent-